

DẤU GẠCH NGANG

I – CÔNG DỤNG CỦA DẤU GẠCH NGANG

Trong mỗi câu sau, dấu gạch ngang được dùng để làm gì ?

- a) *Dẹp quá đi, mùa xuân ơi – mùa xuân của Hà Nội thân yêu [...].*

(Vũ Bằng)

- b) *Có người khẽ nói :*

– *Bấm, dẽ có khi đê vỡ !*

Ngài cau mặt, gắt rắng :

– *Mặc kệ !*

(Phạm Duy Tốn)

- c) *Dấu chấm lửng được dùng để :*

– *Tỏ ý còn nhiều sự vật, hiện tượng tương tự chưa liệt kê hết ;*

– *Thể hiện chỗ lời nói bỏ dở hay ngập ngừng, ngắt quãng ;*

- Làm giãn nhịp điệu câu văn, chuẩn bị cho sự xuất hiện của một từ ngữ biểu thị nội dung bất ngờ hay hài hước, châm biếm.

(Ngữ văn 7, tập hai)

d) Một nhân chứng thứ hai của cuộc hội kiến Va-ren – Phan Bội Châu (xin chǎng dám nêu tên nhân chứng này) lại quả quyết rằng (Phan) Bội Châu đã nhô vào mặt Va-ren ; cái đó thì cũng có thể.

(Nguyễn Ái Quốc)

Ghi nhớ

Dấu gạch ngang có những công dụng sau :

- Đặt ở giữa câu để đánh dấu bộ phận chủ thích, giải thích trong câu ;
- Đặt ở đầu dòng để đánh dấu lời nói trực tiếp của nhân vật hoặc để liệt kê ;
- Nối các từ nằm trong một liên danh.

II – PHÂN BIỆT DẤU GẠCH NGANG VỚI DẤU GẠCH NỐI

1. Trong ví dụ (d) ở mục I, dấu gạch nối giữa các tiếng trong từ Va-ren được dùng làm gì ?

2. Cách viết dấu gạch nối có gì khác với dấu gạch ngang ?

Ghi nhớ

Cần phân biệt dấu gạch ngang với dấu gạch nối :

- Dấu gạch nối không phải là một dấu câu. Nó chỉ dùng để nối các tiếng trong những từ mượn gồm nhiều tiếng.
- Dấu gạch nối ngắn hơn dấu gạch ngang.

III – LUYỆN TẬP

1. Hãy nêu rõ công dụng của dấu gạch ngang trong những câu dưới đây :

a) Mùa xuân của tôi – mùa xuân Bắc Việt, mùa xuân của Hà Nội – là mùa xuân có mưa riêng riêng, gió lạnh lạnh, có tiếng nhạn kêu trong đêm xanh, có tiếng

trống chèo vọng lại từ những thôn xóm xa xa, có câu hát huê tình của cô gái đẹp như thơ mộng...

(Vũ Băng)

b) Chỉ có anh lính dông An Nam bồng súng chào ở cửa ngục là cứ bảo rằng, nhìn qua chán song, có thấy một sự thay đổi nhẹ trên nét mặt người tù lùng tiếng. Anh quả quyết – cái anh chàng ranh mãnh đó – rằng có thấy đổi ngọn râu mép người tù nhéch lên một chút rồi lại hạ xuống ngay, và cái đó chỉ diễn ra có một lần thôi.

(Nguyễn Ái Quốc)

c) – Quan có cái mũ hai sừng trên chóp sọ ! – Một chú bé con thầm thì.

– Ô ! Cái áo dài đẹp chúa ! – Một chị con gái thốt ra.

(Nguyễn Ái Quốc)

d) Tàu Hà Nội – Vinh khởi hành lúc 21 giờ.

e) Thừa Thiên – Huế là một tỉnh giàu tiềm năng kinh doanh du lịch.

2. Hãy nêu rõ công dụng của các dấu gạch nối trong ví dụ dưới đây :

– Các con ơi, đây là lần cuối cùng thầy dạy các con. Lệnh từ Béc-lin là từ nay chỉ dạy tiếng Đức ở các trường vùng An-dát và Lo-ren...

(An-phông-xơ Đô-đê)

3. Đặt câu có dùng dấu gạch ngang :

a) Nói về một nhân vật trong vở chèo Quan Âm Thị Kính.

b) Nói về cuộc gặp mặt của đại diện học sinh cả nước.